sisaldab Vana-Liivimaa vaimulikkude eluloolisi andmeid kuivas loendis; 2) K. E. Napiersky, „*Beiträge zu einer Geschichte der Kirchen und Prediger in Livland*“, I—IV (Riia, 1843, Miitavi, 1850—1852) ühes A. W. Keussler'i koostatud jätkuga (Riia, 1877); 3) H. R. Paucker, „*Ehstlands Geistlichkeit in geordneter Zeit- und Reihenfolge*“ (Tallinna, 1849), mis tööle lisa moodustab autori poja E. P. H. Paucker'i „*Ehstlands Kirchen und Prediger seit 1848*“ (Tallinna, 1885). Nii Napiersky' kui Paucker'i tööd esitavad puht-elulooliste teadete kõrval kultuurloolisi andmeid ja on ses mõttes hinnatavad. Balti kunstnikke käsitleb W. Neumann'i „*Lexikon baltischer Künstler*“ (Riia, 1908) ja muusikategelasi osalt M. Rudolph'i „*Rigaer Theater- und Tonkünstler-Lexikon*“ (Riia, 1890). Tartu ülikoolis hariduse omandanud isikute kohta võib lühidaid mõnerealisi teateid ammutada A. Hasselblatt'i ja G. Otto' teosest „*Album Academicum der Kaiserlichen Universität Dorpat*“ (Tartu, 1889). Eesti- ja Liivimaa arstide biograafiaid esitavad I. Brennsohn'i tööd „*Die Aerzte Livlands von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart*“ (Miitavi, 1905) ja „*Die Aerzte Estlands vom Beginn der historischen Zeit bis zur Gegenwart*“ (Riia, 1922). Lõpuks olgu viibatud ka mõnedele balti-saksa perekonna ajalugudele (Paucker, Winkler, Budberg, Ungern-Sternberg j. t.), mis sisaldavad biograafiaid leksikonilaadilises järjestuses. Nagu juba sellest loendist selgub, ei haara ükski mainitud teostest Baltimaade tegelaskonda kõigilt aladelt ega laiemas ulatuses. Arvestades ühtlasi üksikute teoste redaktsioonilisi nõrkusi, tuleb möönda, et need meie päevil on käsitletavad rohkem materjalikogudena kui üksikutegi alade süstemaatiliselt läbitöötatud ülevaadetena.

Eesti biograafilise teatmekirjanduse katseist. Eesti kultuuri üldarengule ebasoodsad olud on kuni käesoleva sajandi kolmanda kümneni olnud tõkestavaks teguriks ka Eesti teadusliku kirjanduse soetamisel. Ka biograafilise teatmekirjanduse alal võib kõnelda siin pigemini ainult üksikuist kavatsusist ja katseist, millede teostamine jäi lõpule viimata. Erilist huvi tohiks siiski pakkuda tõsiasi, et Eesti rahvuslikul ärkamisajal, millest on pärit nii mitmegi Eesti kultuurilise ürituse idud, on esmakordselt esile kerkinud Eesti tegelaste eluloostiku väljaandmise mõte, mis küll, niipalju kui võib otsustada käepärast olevate kasinate andmete najal, ainult ebamäärasel kujul on olnud kaalumisel kitsamais ringkonnis. Tõendusi selleks leidub ärkamisaja tegelaste kirjavahetustes. Nii kirjutab J. Jung*) J. Hurdale (kiri 11. juunist 1877): »... Kirjameeste Seltsile oleks mul kül üks asi ette panna olnud ja see oleks üks Eesti kirjanikude Lexikon, mis peaks alustatama. Kuni aastani 1832 on nemad kõik ja nende lühike Biographie Napiersky ja Recke Schriftsteller etc. Lexikonis ülespandut, nõnda ka kõik nende tööd, — peaksivad nemad sellest saadik kõik nüüd unustuse pähä jääma, kes sellel ajal tööd teinud ja ära surnud, keda veel mõne mälestuse järele nüüd võiks kätte saada? . . .« Nähtavasti on Hurt Jung'ile soovitanud leksikoni töid enda peale võtta (vastavaid Hurda kirju pole

*) Nii see kui järgnevalt tsiteeritud kirjad Eesti Kultuurloolises Arhiivis (EKLA), Hurda ja Kunder'i kogudes.